Όσιος Αλέξιος ο Θαυματουργός Αρχιεπίσκοπος Μόσχας

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/1220/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 27/11/2026 02:23:20

Σύνοψη

Τύπος εορτής:	Εορτάζει στις 12 Φεβρουαρίου εκάστου έτους.
Ιερά Λείψανα:	Το Λείψανο του Αγίου βρίσκεται αδιάφθορο στον Πατριαρχικό Ναό των Επιφανείων Μόσχας. Απότμημα του Ιερού Λειψάνου του Αγίου βρίσκεται στη Λαύρα Αγίου Αλεξάνδρου Νέβσκι Αγίας Πετρουπόλεως.
Ημ/νια Βίου:	N/A

Βιογραφία

Ο Όσιος Αλέξιος, κατά κόσμο Ελευθέριος, γεννήθηκε στη Ρωσία το έτος 1300 μ.Χ. και ανήκε στην πλούσια, ευγενή και ευσεβή οικογένεια των Πλετσέγιεφ. Οι γονείς του, Θεόδωρος Βιάκοντ και Μαρία, κατάγονταν από το Τσέρνιγκωφ. Όταν η πόλη καταστράφηκε από τους Τατάρους, το ζεύγος κατέφυγε στη Μόσχα, όπου βρήκε τη φιλοξενία του Αγίου Δανιήλ Αλεξάνδροβιτς του πρίγκιπα, ο οποίος πέθανε το έτος 1303 μ.Χ. και τιμάται ως Άγιος της Ρωσικής Εκκλησίας. Ο Θεόδωρος κατέλαβε μια σημαντική θέση στη διοίκηση του πριγκιπάτου και εκτιμήθηκε δεόντως από τον μεγάλο πρίγκιπα και τους άρχοντες.

Ο Ελευθέριος είχε ως πνευματικό πατέρα το δευτερότοκο υιό του πρίγκιπα Δανιήλ και μέλλοντα μοσχοβίτη πρίγκιπα Ιωάννη Ντανίλοβιτς Καλίτα (1328 - 1340 μ.Χ.). Από τα παιδικά του χρόνια ανέπτυξε ένα χαρακτήρα συγκρατημένο και σεμνό. Σε ηλικία 12 ετών, κατά τη διάρκεια ενός κυνηγιού στα λιβάδια, αποκοιμήθηκε και στον ύπνο του άκουσε μια φωνή να τον προστάζει: «Αλέξιε, γιατί κουράζεσαι μάταια; Εσύ πρέπει να γίνεις αλιεύς ανθρώπων!». Η φωνή αυτή άσκησε αποφασιστική επιρροή στην ζωή του νεαρού Ελευθερίου. Απαρνήθηκε τα παιδικά παιχνίδια και αφιερώθηκε με μεγάλο ζήλο στην άσκηση της προσευχής και της νηστείας και τη μελέτη της Αγίας Γραφής. Σε ηλικία 20 ετών εγκαταβίωσε στη μονή των Θεοφανίων της Μόσχας, στην οποία ηγούμενος ήταν ο Στέφανος, μεγαλύτερος αδελφός του Αγίου Σεργίου του Ραντονέζ. Κείρεται μοναχός και λαμβάνει το όνομα Αλέξιος. Πνευματικός καθοδηγητής του γίνεται ο στάρετς Γερόντιος. Με μαγάλο ζήλο περατώνει τα μοναχικά καθήκοντά του, καλλιεργώντας με ξεχωριστό πάθος τη μελέτη του λόγου του Θεού. Για να μελετήσει την Καινή Διαθήκη στην πρωτότυπη γλώσσα μελετάει τα ελληνικά. Χάρη σε αυτό, ήταν στην συνέχεια σε θέση να αντιπαραβάλλει το σλαβικό με το ελληνικό κείμενο και να διορθώσει τις ανακρίβειες των διαφόρων μεταφραστών και αντιγραφέων. Η νέα σλαβική έκδοση του Ευαγγελίου απευθείας από τα ελληνικά, που έγινε πράξη από τον Μητροπολίτη Αλέξιο, είναι ένα ανεκτίμητο κείμενο της Ρωσικής εθνικής λογοτεχνίας.

Τα μεγάλα πνευματικά χαρίσματα και οι θεολογικές αρετές του Αλεξίου τράβηξαν την προσοχή του Μητροπολίτου Θεογνώστου, που τον εκτίμησε και τον ονόμασε αντιπρόσωπό του για τις υποθέσεις της Μητροπόλεως και, κυρίως, για τις περιπτώσεις του εκκλησιαστικού δικαστηρίου. Για μια χρονική περίοδο 12 ετών, ο Αλέξιος έφερε εις πέρας αυτό το διακόνημα αποκτώντας σπουδαία εμπειρία και μια ευρεία γνώση των εκκλησιαστικών πραγμάτων, ειδικότερα στο διοικητικό και δικαστικό τομέα.

Προικισμένος με αρετές από τον Θεό, ο Όσιος Αλέξιος έγινε γρήγορα τοποτηρητής του Μητροπολίτου Θεογνώστου, κάθε φορά που ο Μητροπολίτης μετέβαινε στην Κωνσταντινούπολη ή στο στρατόπεδο του Χάνου των Τατάρων, που κυριαρχούσαν τότε στη Ρωσία, ή επισκεπτόταν απομακρυσμένες επαρχίες. Λίγο αργότερα εκλέγεται Επίσκοπος του Βλαδιμήρ. Όταν ενέσκηψε, κατά το έτος 1344 μ.Χ., ο τρομερός εκείνος λοιμός, που ονομάσθηκε μέγας θάνατος, προσβλήθηκε από την ασθένεια και ο Μητροπολίτης Θεόγνωστος. Ο Όσιος Αλέξιος προσκλήθηκε τότε από τον λαό και την αυλή του μεγάλου ηγεμόνα της Μόσχας να αναλάβει τη θέση του Μητροπολίτου Θεογνώστου, ο οποίος ψυχορραγώντας έγραψε προς τον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως υπέρ του Οσίου Αλεξίου. Το ίδιο έπραξε και ο μέγας ηγεμόνας Συμεών προς τον αυτοκράτορα Ιωάννη Καντακουζηνό (1347 - 1354 μ.Χ.).

Όμως ο Πατριάρχης Φιλόθεος (1354 - 1355 μ.Χ., 1364 - 1376 μ.Χ.) χειροτόνησε, στην Κωνσταντινούπολη, αντί ενός δύο Μητροπολίτες, τον Άγιο Αλέξιο και τον Ρωμανό, ελληνικής καταγωγής, αποσταλέντα υπό του ηγεμόνος της Λιθουανίας Ολγκέρντ (1341 - 1380 μ.Χ.). Η πράξη αυτή του Πατριάρχου προκάλεσε εκκλησιαστικό σκάνδαλο. Έτσι, ο Πατριάρχης Φιλόθεος, για να επαναφέρει την γαλήνη, αναγόρευσε τον Άγιο Αλέξιο Μητροπολίτη Κιέβου, τον δε Ρωμανό Μητροπολίτη Λιθουανίας και Βολυνίας.

Ο Άγιος Αλέξιος, του οποίου η φήμη των αρετών είχε εκταθεί σε όλη τη Ρωσία και μεταξύ αυτών των Τατάρων, ωφέλησε τα μέγιστα τη χώρα. Η σύζυγος του Χάνου Ταϊδούλα, πάσχουσα από βαριά ασθένεια, επικαλέσθηκε την βοήθεια του Αγίου. Ο αρχηγός των Τατάρων έγραψε προς τον ηγεμόνα Συμεών: «Ακούσαμε ότι ο ουρανός τίποτε δεν αρνείται στις παρακλήσεις του παπά σας. Ας ζητήσει, λοιπόν, την υγεία της συζύγου μου». Πράγματι ο Άγιος προσευχήθηκε στον Θεό. Η ηγεμονίς Ταϊδούλα ανέκτησε την υγεία της και θέλησε να εκδηλώσει την ευγνωμοσύνη της προς τον άνθρωπο του Θεού. Ο Άγιος τότε παρακάλεσε να απαλλαγούν οι Ρώσοι από τους βαρύτατους φόρους που πλήρωναν στον Χάνη των Τατάρων. Έτσι ήλθαν καλύτερες ημέρες, ημέρες ειρήνης, για τον λαό του Θεού. Σαν σημάδι ευγνωμοσύνης για τη θεραπεία, ο Χάνης δώρισε στον Όσιο ένα τεμάχιο γης που βρισκόταν στο Κρεμλίνο, όπου αργότερα κτίσθηκε η μονή των Θαυμάτων, σε ανάμνηση του θαύματος που έκανε ο Αρχάγγελος Μιχαήλ στις Κολοσσές (ή Χώνια) της Μικράς Ασίας. Επίσης, ο Χάνης δώρισε στον Όσιο Αλέξιο ένα πολύτιμο δακτυλίδι, που φυλάσσεται μέχρι σήμερα στο σκευοφυλάκιο του καθεδρικού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Κρεμλίνο.

Ο Άγιος Αλέξιος εργάσθηκε σκληρά στο Κίεβο για την αποκατάσταση της εκκλησιαστικής τάξεως και της ευημερίας του λαού και μάλιστα σε καιρούς δύσκολους για την πολιτική ζωή της Ρωσίας. Η εξουσία του μεγάλου δούκα της Μόσχας Ιωάννου του Ερυθρού εξασθενούσε. Μετά τον θάνατο του ηγεμόνα, μέγας δούκας αναγορεύθηκε όχι ο νόμιμος διάδοχος Δημήτριος, αλλά ο δούκας του Σούζνταλ. Παρά την αντίδραση του νέου ηγεμόνα κατά του Πατριάρχου, ο Άγιος δεν εγκατέλειψε τη Μόσχα και προσπάθησε με όλες του τις δυνάμεις να αποκαταστήσει στον θρόνο το νεαρό Δημήτριο. Υπήρξε σύμβουλος του Δημητρίου και ανέλαβε έργο ειρηνοποιού μεταξύ των φιλόδοξων Ρώσων ηγεμόνων. Η αγιότητα του Οσίου είχε τέτοια επίδραση και στους Μογγόλους, ώστε οι υιοί του Χάνου Κούλπα έγιναν Χριστιανοί και έλαβαν τα ονόματα Ιωάννης και Μιχαήλ. Ο Άγιος βοήθησε, επίσης, στην κατάργηση των κληρουχικών ηγεμονιών, τη συνδιαλλαγή τους και την αναγνώριση του μεγάλου ηγεμόνα της Μόσχας ως εθνικού αρχηγού.

Ακούραστη υπήρξε επίσης, η δραστηριότητα του Αγίου στον εκκλησιαστικό χώρο. Συνέβαλλε στην ανέγερση πολλών ναών και μοναστηριών, που ήταν εστίες της ρωσικής κουλτούρας, επάνδρωσε με ποιμένες τις επαρχίες, επισκέφθηκε τις ενορίες και τις Επισκοπές κηρύττοντας ακούραστα τον λόγο του Θεού και έστειλε ποιμαντικές επιστολές προς το ποίμνιό του.

Στην πρωτεύουσα ίδρυσε τη μονή Σπάζο-Ανδρόνικωφ, τη μονή των Θαυμάτων και τη γυναικεία μονή Αλεξέεφσκι, στην οποία τοποθετήθηκε ηγουμένη η αδελφή του Αγίου, Ιουλιάνα. Μοναστήρια ανυψώθηκαν ακόμα και στις όχθες του ποταμού Μόσχαβα, όπως η μονή Σιμονώφ, στις όχθες του ποταμού Κλιάζμα και αλλού.

Ο Άγιος εισήγαγε ένα νέο καθεστώς για τα γυναικεία μοναστήρια, που μέχρι τότε εξαρτώντο από τα ανδρικά μοναστήρια. Το κανονικό τους καθεστώς εγκρίθηκε, κατά τρόπο οριστικό, από τη Σύνοδο των «Εκατό Κεφαλαίων», το έτος 1551 μ.Χ. και έγινε υποχρεωτικό για ολόκληρη την Εκκλησία της Ρωσίας.

Στα χρόνια εκείνα στη Μόσχα άρχισαν να κατασκευάζονται κτίρια από πέτρα. Με προτροπή του Αγίου Αλεξίου, το Κρεμλίνο περιστοιχήθηκε από τείχη, πύργους και θύρες διαμορφωμένες με πέτρινα εμπόδια.

Ο Άγιος φάνηκε γενναιόδωρος απέναντι στις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες, που απευθύνονταν στη Μόσχα, για να ζητήσουν βοήθεια. Έστειλε πίσω με πλούσια δώρα τους εκπροσώπους της Εκκλησίας της Ιερουσαλήμ και τους μοναχούς της ερήμου του Σινά, που ήταν επιφορτισμένοι να καταβάλλουν χρηματικές εισφορές στους Μουσουλμάνους.

Ο γεμάτος ζήλο ποιμένας απευθυνόταν συχνά προς τους πιστούς με επιστολές και τους προέτρεπε να ακολουθήσουν το χριστιανικό βίο.

Ο Όσιος Αλέξιος κοιμήθηκε με ειρήνη το έτος 1378 μ.Χ. Ο ενταφιασμός του ιερού λειψάνου αυτού έγινε στη μονή των Θαυμάτων, που είναι αφιερωμένη στον Αρχάγγελο Μιχαήλ.

Η Εκκλησία της Ρωσίας τίμησε εξαιρετικά την αρετή και την ποιμαντική δράση του Αγίου, αποκαλώντας τον «φωστήρα της Ρωσίας, τιμή της Μόσχας, στύλο και θεμέλιο της Εκκλησίας».

Το 1431 μ.Χ. η ξύλινη εκκλησία, στην οποία φυλάσσονταν τα λείψανα του Αγίου, καταστράφηκε και στη θέση της ο μεγάλος πρίγκιπας διέταξε να ανεγερθεί πέτρινος ναός. Κατά την διάρκεια των εργασιών βρέθηκε άφθαρτο το λείψανο του Αγίου. Ο Μητροπολίτης Μόσχας Φώτιος, περιστοιχισμένος από τον κλήρο, τέλεσε ακολουθία ευχαριστίας στον Θεό και τα ιερά Λείψανα του Αγίου Αλεξίου τοποθετήθηκαν με επισημότητα στο παρεκκλήσι του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Έκτοτε δεν έπαψε ποτέ η τιμή προς τον Άγιο, στον οποίο αποδίδονται πολλά θαύματα και πνευματικές ευεργεσίες.

Η Ρωσική Σύνοδος, το έτος 1448 μ.Χ., προεδρεύοντος του Πατριάρχου Ιωνά (1448 - 1461 μ.Χ.), καθιέρωσε τον εορτασμό της μνήμης του Αγίου Αλεξίου την 12η Φεβρουαρίου, ημέρα της κοιμήσεώς του, και την 20η Μαΐου, ημέρα της ευρέσεως των ιερών λειψάνων του.

Το έτος 1485 μ.Χ., στη μονή των Θαυμάτων, ανεγέρθη ναός προς τιμήν του Αγίου Αλεξίου και εκεί μεταφέρθηκαν τα λείψανά του. Επί Πατριαρχείας Ιωακείμ (1674 - 1690 μ.Χ.), το έτος 1686 μ.Χ., έλαβε χώρα μια δεύτερη επίσημη μετακομιδή των λειψάνων στο καινούργιο ναό, που ήταν αφιερωμένος στον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και τον Άγιο Αλέξιο. Με ευλογία του Πατριάρχου Αλεξίου, το έτος 1947 μ.Χ., τα λείψανα του Αγίου μετεκομίσθησαν στον καθεδρικό πατριαρχικό ναό των Θεοφανείων στη Μόσχα, όπου βρίσκονται ακόμα σήμερα, μπροστά από το τέμπλο του ναού, στη δεξιά πλευρά.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Σχετικές συνδέσεις

1. Ανακομιδή Ιερών Λειψάνων του Οσίου Αλεξίου του θαυματουργού